



Protokoll fra møte Hovedkomiteen i VKM 14. juni 2010, kl 10.00-15.00

Deltakere

Fra Hovedkomiteen: Jan Alexander (leder), Gro-Ingunn Hemre (nestleder), Jørgen Lassen, Torsten Källqvist (for Line Sverdrup), Audun Nerland, Inger-Lise Steffensen, Helle Knutsen (for Janneche Utne Skåre), Aksel Bernhoft, Margaretha Haugen, Olav Østerås, Leif Sundheim, Ole Torrissen, Bjørn Næss

Forfall: Augustine Arukwe, Åshild Krogdahl, Janneche Utne Skåre, Line Sverdrup

Fra Mattilsynet: Åse Fulke

Fra sekretariatet til VKM: Lise Engerud, Tor Øystein Fotland, Tron Øystein Gifstad, Merethe Aasmo Finne, Edel Holene, Bente Mangschou, Astrid Bjerkås, Åshild Ergon, Anne Finstad (ref.)

1 Velkommen, registrering av eventuelle fravær, habilitet og godtgjøring

Leder av Hovedkomiteen, Jan Alexander, ønsket velkommen. Det ble gjennomført en kort presentasjon av alle som var til stede på møtet siden det var det første møtet i den nye Hovedkomiteen for perioden 2010-2013.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden. Oppfølging av protokoll

Dagsorden og møteinnkallelse ble godkjent uten merknader. Det ble meldt om en tilleggssak under orientering fra sekretariatet vedr. innspill til Stortingsmelding "Landbruks- og matpolitikk".

Protokollen fra forrige møte i Hovedkomiteen ble kort gjennomgått. Vedrørende punkt 4 "EFSA høring av retningslinjer for risiko-nyttevurdering" fra forrige protokoll ble det orientert om at det i etterkant av møtet i Hovedkomiteen 10.mars ble bestemt at VKM likevel ikke skulle sende et hørings svar til EFSA. Årsaken var at arbeidsgruppens medlemmer ikke anså det som nødvendig da de mente at EFSAs dokumentet var tilstrekkelig gjennomarbeidet og grundig.

Medlemmene ble også oppfordret til å lese og ta til etterretning det som kom frem i oppsummeringen av VKMs periode 2007-2010 under det avsluttende møtet i forrige Hovedkomité den 10.mars.

3 Presentasjon av risikovurdering

- *”Dekontaminering av pattedyrslakt ved bruk av damp eller varmt vann”*

Medlem i faggruppe for hygiene og smittestoffer (FG1) og leder av ad hoc arbeidet for risikovurderingen *”Dekontaminering av slakt ved bruk av damp eller varmt vann”* Truls Nesbakken, presenterte risikovurderingen som faggruppen publiserte i april. Risikovurderingen er gjort på oppdrag for Mattilsynet med bakgrunn av økt fokus i EU og i Norge på å redusere risikoen for overføring av smitte fra kjøtt til mennesker.

Hovedkomiteen fant risikovurderingen svært interessant og takker for en god presentasjon.

4 Saker som skal behandles på møtet

”Kosthold som skal fremme folkehelse og forebygge kroniske sykdommer i Norge”

Nasjonalt råd for ernæring har nylig publisert et utkast til kostråd som skal fremme folkehelsen og forebygge kroniske sykdommer i befolkningen. Rapporten er meget omfattende og lagt ut på Helsedirektoratets hjemmesider med høringsfrist 17.juni. VKM ønsker å komme med et hørings svar og et utkast ble utarbeidet i forkant av møtet. Dette utkastet ble nøye gjennomgått og medlemmene kom med sine innspill.

Vedtak: Hovedkomiteen stiller seg bak høringsutkastet som ble fremlagt. Sekretariatet innarbeider språklig innspill som fremkom på møtet og oversender hørings svar innen 17.juni.

Nytte-risikovurdering av morsmelk

Denne saken ble behandlet på møtet i Hovedkomiteen 10.mars 2010. Det ble på dette møtet nedsatt en arbeidsgruppe som i etterkant av møtet har utformet mandat for ad hoc-gruppen. Mandatet for arbeidet ble derfor kun vedlagt som orientering.

Det er imidlertid blitt fremmet et ønske om å endre sammensetningen av ad hoc gruppen som ble vedtatt på møtet 10.mars og revidert forslag til sammensetning ble lagt frem.

Vedtak: Revidert forslag til sammensetning av ad hoc gruppe ble godkjent og vedtatt. Hovedkomiteen ga sin tilslutning til at leder av ad hoc-gruppen, Hovedkomiteens ledelse og sekretariatet heretter har fullmakt til å endre sammensetningen hvis det blir behov for det før eller under arbeidet med vurderingen. Hovedkomiteen tok endelig mandat til orientering.

Kunnskapsbehov avdekket i VKMs risikovurderinger

Det skal utarbeides rutiner for hvordan VKM på best mulig måte videreformidler de kunnskapsbehov/mangler som avdekkes i VKMs risikovurderinger. Hovedkomiteen fikk forelagt utkast til rutiner på møtet.

Medlemmene poengterte viktigheten av at kunnskapsbehov/mangler som avdekkes må spilles inn til rett tid mot spesifikke programmer i NFR og mot EU via nasjonale kontaktpunkt i EUs

DG Research. Det ble også presisert at hver faggruppe skal prioritere kunnskapsmangler, og i hovedtrekk kun belyse ett viktig kunnskapshull / behov, slik at innspillene til Forskningsrådet og andre relevante virkemidler blir så strukturerte og fokuserte som mulig.

I tillegg bør det som avdekkes presenteres på det årlig møtet mellom Mattilsynet, Kunnskapsinstitusjonene og VKM.

Sekretariatet bør også undersøke tidsfrister for når innspillene bør oversendes de ulike instansene.

Vedtak: Hovedkomiteen vedtok forslaget til rutiner som ble fremlagt med en endring om at det per i dag ikke er behov for å lage kriterier for prioritering av hvilke kunnskapsbehov/mangler som skal spilles inn fra Hovedkomiteen til de ulike instansene.

Sekretariatet innarbeider i årsplanen at kunnskapsbehov/mangler skal opp på agendaen på det siste møtet i Hovedkomiteen hvert år samt på det årlige møtet mellom Mattilsynet, VKM og Kunnskapsinstitusjonene.

Sekretariatet undersøker tidsfrister, aktuelle NFR-programmer og muligheten til å spille inn mangler/behov til EU via nasjonale kontaktpunkter i EU.

5 Status for øvrige saker i Hovedkomiteen

Hovedkomiteens årsplan 2010

Hovedkomiteens årsplan for 2010 var et overføringsdokument fra den forrige Hovedkomiteen. Årsplanen ble fremlagt slik at den nye komiteen fikk kjennskap til hvilke aktiviteter den forrige komiteen anså som aktuelle å jobbe med i 2010. Hovedkomiteen kom med to nye forslag som bør inn i årsplanen for 2010:

- Kunnskapsbehov/mangler som faggruppene spiller inn til Hovedkomiteen skal settes på agendaen for det siste møtet i Hovedkomiteen hvert år.
- Hovedkomiteen skal sørge for aktuelt tema for seminar for hele komiteen eventuelt to miniseminar for 2011.

Risikovurdering av mykotoksiner i korn

Mattilsynets utkast til bestilling var opp til behandling på møtet i Hovedkomiteen 10.mars. I etterkant av dette møtet har Mattilsynet kommet med en revidert bestilling. Revidert bestilling har vært behandlet i faggruppe 9, og skal behandles av faggruppe 5 og 6 før sommeren. Innspillene fra de tre faggruppene vil derfor være klare innen kort tid og bli sendt over til Mattilsynet. Det antas at endelig bestilling fra Mattilsynet vil foreligge i august og kan fremlegges Hovedkomiteen på det neste møtet i september. Det oppfordres imidlertid til at faggruppene allerede nå begynner arbeidet med vurderingen. Det foreslås også at faggrupelederne i faggruppe 5, 6 og 9 evt. ad hoc-gruppeledere samt Hovedkomiteens ledelse har et møte i løpet av høsten for å diskutere overordnede problemstillinger.

5 Status for øvrige saker i Hovedkomiteen

Marine oljer - del 1 (08/504)

Koordinator for arbeidet i sekretariatet orienterte kort om arbeidet. Utkastet skal behandles i faggruppe 5 og 6 og sluttbehandles av Hovedkomiteen. Det foreligger foreløpig ikke noe dokument som kan presenteres og det gjenstår en del arbeid før vurderingen er klar. Trolig kan det foreligge et dokument til behandling i løpet av 2010.

Marine oljer - del 2 (08/707)

Koordinator for arbeidet i sekretariatet orienterte kort om arbeidet. Gruppen har kommet langt i sitt arbeid. Det skal være møte i ad hoc-gruppen og i faggruppe 7 i løpet av høsten.

6 Orientering om VKMs vedtatte kommunikasjonsstrategi

Astrid Bjerkås, kommunikasjonsrådgiver i sekretariatet, presenterte de viktigste punktene i VKMs kommunikasjonsstrategi som den forrige Hovedkomiteen vedtok i mars 2010.

7 Orientering om arbeidet i faggruppene

Faggruppe 1

Faggruppen arbeider for tiden med en selvinitiert risikovurdering av humanpatogener hos sjøpattedyr. I tillegg er faggruppen involvert i arbeidet med en risikovurdering av probiotika. De har også fått en foreløpig bestilling på hygenisering i forskrift om organisk gjødsel. Faggruppen har avsluttet 2 vurderinger siden møtet i Hovedkomiteen i mars; risikovurdering av dekontaminering av slakt ved bruk av damp eller varmt vann og risikovurdering av bruk av klorheksidin i kosmetiske produkter.

Faggruppe 2

Ingen avsluttede saker siden forrige møtet, men har hatt tre godkjenningssaker til behandling i løpet av mai som nå er i slutfasen.

Faggruppe 3

Faggruppen har publisert fem GMO-vurderinger siden siste møte, og har to nye helse- og miljørisikovurderinger av genmodifisert soya under arbeid. I tillegg er seks risikovurderinger i slutfasen før publisering. På bakgrunn av et særskilt oppdrag fra Mattilsynet har en *ad hoc*-gruppe under faggruppen foretatt en vurdering av ny statistisk re-analyse av dyreforsøk med tre ulike GMOer.

Faggruppe 4

Faggruppen er i slutfasen med risikovurdering av inntaket av kumarin i den norske befolkningen. Den skal behandles på møtet 21.juni og antas ferdigstilt i løpet av august.

Faggruppe 5

Jobber med flere saker. Blant annet risikovurdering av uorganisk arsen og kadmium hos den norske befolkning og marine oljer. Det jobbes også med en bestilling på organisk gjødsel fra Mattilsynet.

Faggruppe 6

Har avsluttet en risikovurdering på alternativ metode for prosessering av kategori 2 og 3 materiale fra fisk. Denne er også sendt direkte til EFSA. Faggruppen er for øvrig involvert i marine oljer og 4 GMO-saker i samarbeid med faggruppe 3. I tillegg skal faggruppen arbeide med risikovurderingen av mykotoksiner i korn.

Faggruppe 7

Faggruppen jobber med flere saker, blant annet probiotika i barnemat, marine oljer, kreatin i sportsprodukter og risikovurdering av D-tagatose som ny mat ingrediens. Risikovurdering D-mannose starter opp til høsten. Risikovurdering av aminosyrer er lagt på is inntil videre. Faggruppen har sluttbehandlet vurdering av 7 dietetiske produkter siden forrige møte samt en vurdering på probiotika.

Faggruppe 8

Har nylig opprettet en ad hoc gruppe som skal arbeid med en risikovurdering av bruk av gass, slag mot hodet og strøm til bedøving av fisk. Faggruppen er i slutfasen med en vurdering av dyrevelferd ved hold av visse arter som familie- og hobbydyr. Har siden det forrige møtet i Hovedkomiteen slutført risikovurdering av fang- og slipp av fisk ("Catch & release") ut fra hensynet til dyrevelferd samt vurdering av sannsynlighet for og risiko ved vertikal overføring av smitte hos oppdrettsfisk.

Faggruppe 9

Har siden forrige møtet i Hovedkomiteen slutført en risikovurdering av tre Liriomyza-arter. Faggruppen er i slutfasen med risikovurdering av furuvednematode, del 2, samt risikovurdering av mørk ringrøte i potet og rød marg i jordbær.

8 Orientering fra VKMs deltagere i EFSA's vitenskaplige paneler

Jan Alexander og Helle Knutsen (stedfortreder for Janneche Utne Skåre) sitter begge i EFSA's CONTAM-panel. Panelet har avsluttet en rekke vurderinger på marine toksiner der det har blitt avdekket en rekke kunnskapsbehov. Nye akutte referansedoser er fastsatt. I tillegg foregår det risikovurdering av noen utvalgte bromerte flammehemmere og mineralolje i mat.

Bjørn Næss hadde intet nytt å meddele fra EFSA, men har deltatt på et møte i EMIDA der EFSA var godt representert.

Leif Sundheim orienterte om at EFSA's plantehelsepanel skal ha møte hos Bioforsk Svanhøvd, i Pasvik 21. og 22. juli.

Medlemmer av faggruppe 9 samt koordinator fra sekretariatet vil være tilstede på en workshop "Plant Health Risk Assessment from a Nordic Perspective" i tilknytning til dette møtet.

Det har vært en fiskekonferanse i Kina hvor to av Hovedkomiteens medlemmer var til stede i regi av sin arbeidsplass. VKMs risikovurdering av vegetabiler i fôr ble presentert på kongressen.

9 Orientering fra Mattilsynet

Mattilsynet jobber for tiden med håndtering av risikovurdering av "Catch & release". I tillegg ser de nærmere på hvordan Mattilsynet skal forholde seg til EFSA nå som EU Food Law har trådd i kraft i Norge. Datasystemet MATS er i produksjonsfasen, og det skal være møter i Codex hvor risikovurdering- og håndtering skal diskuteres.

10 Orientering fra sekretariatet

VKM har blitt egen etat. Det gjenstår fortsatt en del avklaringer, spesielt innenfor IT og andre tjenester FHI i dag bistår oss med. SSØ overtar lønn og regnskap fra 1.1.11.

CV og habilitetsskjemaer vil bli publisert på VKMs nettsider. Medlemmene ble oppfordret til å ta kontakt med sekretariatet hvis de er usikre på hva som bør publiseres av oppgitte opplysninger på habilitetsskjemaet.

Anne Finstad orienterte kort om det forrige møtet i EFSA's Advisory forum som ble avholdt på Kypros 19. og 20. mai.

I forbindelse med at det nå skal lages en ny stortingsmelding om landbruk og mat bør VKM komme med innspill. Sekretariatet har deltatt på møte i regi av Forskningsrådet, Bioforsk, NIFES og VI i samarbeid med LMD 9.6.10. Sekretariatet har også kontakt med HOD for å sikre at departementet inkluderer VKM i sine innspill til meldingen og kontakt med LMD for å bidra med tekst om risikoanalysen og VKM.

Hovedkomiteens medlemmer poengterte viktigheten av at VKM kom med innspill til stortingsmeldingen slik at VKM blir synliggjort som en del av matforvaltningen. Sekretariatet følger opp saken og ber medlemmene om å si fra hvis de fanger opp noe som er viktig å få med fra sine kanaler.

11 Eventuelt

Ingen saker under eventuelt

12 Møtedatoer for høsten

Følgende møtedatoer ble bestemt for høsten:

30. september 2010

14. desember 2010